

СТРАТЕГІЯ ФОРМУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

**БЕЗВЕРХНЯ М.Ю., ТКАЧОВ В.Є., СТУДЕНТИ*,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА**

Структура управління фінансовими ресурсами складається з двох підсистем – керованої (об'єкти управління) та керівної (суб'єкти управління). Схематично ці дві підсистеми зображено на рис.1. Суб'єктом управління фінансами є фінансова адміністрація сільського підприємства, яка здійснює цілеспрямований вплив на функціонування об'єкта [1, С. 8].

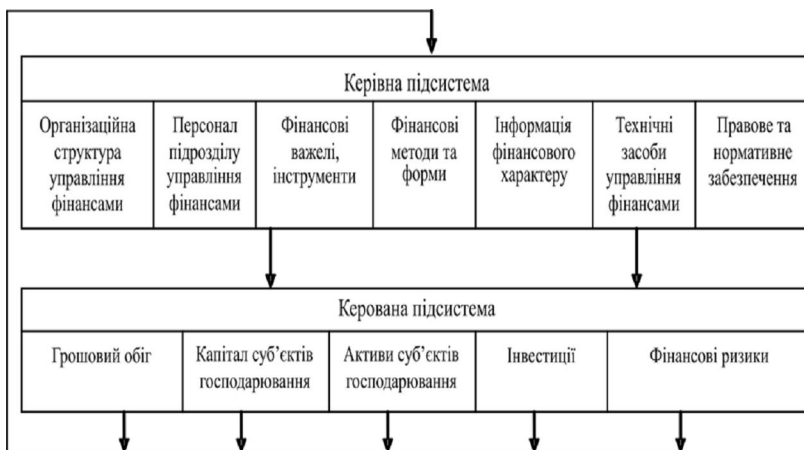

Рис. 1. Типова схема управління фінансами суб'єкта господарювання

Під час формування організаційної структури системи управління фінансами потрібно дотримуватися загальних принципів побудови управління сільськогосподарського підприємства, а саме:

- організаційна структура повинна відповідати стратегії організації;
- організаційна структура повинна відповідати середовищу господарювання суб'єкта;

* Науковий керівник: Дудник О.В., к.е.н., ст. викладач

– відсутності суперечностей між елементами організаційної структури.

Як міркує І.О. Бланк загальні принципи формування організаційної системи управління сільськогосподарським підприємством передбачають створення центрів управління за двома основними ознаками:

– ієрархічна побудова центрів управління сільськогосподарським підприємством;

– функціональна побудова центрів управління сільськогосподарським підприємством [2, с. 52].

У першому випадку створюється ієрархія керівників, управлінські рішення передаються ланцюжком зверху-вниз і є обов'язковими для виконання всіма нижчими ланками. За функціональної структури управління кожен орган управління (або виконавець) спеціалізований на виконанні окремих видів управлінської діяльності (функцій). Виконання вказівок функціонального органу в межах його компетенції обов'язкове для виробничих підрозділів [3, с. 253].

Бланк І.О. вважає, що найбільша ефективність організаційної системи фінансового менеджменту досягається за умови використання функціональної будови центрів управління.

Існує два основних підходи до функціонального розмежування центрів управління:

– згідно з першим – функціональні центри управління будуються на основі принципів незалежної діяльності, а їхні зв'язки з іншими підрозділами обмежуються лише інформаційними зв'язками;

– згідно з другим – функціональні центри управління будуються на основі принципу взаємопов'язаності, за якого більшість управлінських рішень у рамках конкретної функції управління вони приймають самостійно, а низку управлінських рішень, які потребують комплексності, формують разом з іншими службами підприємства [2, с. 53].

На малих аграрних підприємствах зазвичай немає фінансової служби, економічна та фінансова робота, організація виробництва лягає на керівника та головного бухгалтера.

Така організація управління має низку переваг – чіткість і простота взаємодії між ланками, економічність за умов невеликих розмірів організації, оперативність в ухваленні рішень. Однак велике перевантаження інформацією, величезна множинність контактів з підлеглими, вищими і суміжними організаціями унеможливає

застосування такої організації управління на середніх та великих підприємствах. Поступово, збільшуючи виробничі масштаби, сільськогосподарське підприємство потребує у створенні окремих організаційних ланок, які б здійснювали управління і контроль фінансово-господарської діяльності.

В умовах жорсткої ринкової конкуренції, створення структури та механізму управління фінансами середніх та великих аграрних підприємств повинно базуватися на перспективному баченні суб'єкта господарювання напрямків свого розвитку, сфери і форм його діяльності, системи взаємовідносин всередині організації, та позиціонування його в зовнішньому середовищі [4, с. 220].

Як вважає І.О. Бланк, розроблення фінансової стратегії відіграє важливу роль у забезпеченні ефективного розвитку сільськогосподарського підприємства, а саме:

- забезпечує реалізацію довготермінових загальних і фінансових цілей економічного та соціального розвитку сільськогосподарського підприємства загалом та окремо за його структурними одиницями;

- дає змогу реалістично оцінити фінансові можливості суб'єкта господарювання та максимально використовувати його внутрішній потенціал;

- забезпечує можливість швидкої реалізації нових перспективних інвестиційних можливостей;

- формуючи наперед можливі варіанти розвитку неконтрольованих суб'єктом господарювання чинників зовнішнього середовища дає змогу до мінімуму звести наслідки негативного впливу на діяльність підприємства;

- наявність фінансової стратегії забезпечує взаємозв'язок стратегічного, поточного та оперативного управління фінансовою діяльністю суб'єкта господарювання;

- у системі фінансової стратегії формуються основні критерії оцінки вибору найважливіших фінансових управлінських рішень;

- фінансова стратегія є передумовою стратегічних змін загальної організаційної структури управління.

Під час розроблення стратегії суб'єкта господарювання потрібно враховувати етапи його розвитку:

- перший етап розвитку підприємства характеризується формуванням структури не обігових активів (залучення нових технологій, введення в дію та налагодження основного обладнання) найму персоналу, створення системи управління суб'єктом господарювання. На цьому етапі відбувається значне залучення

кредитних коштів, виручені кошти йдуть на розвиток господарської діяльності та завоювання конкурентних позицій на ринку;

– на другому етапі розвитку суб'єкт господарювання має за мету збільшення виторгу від реалізації сільськогосподарської продукції (послуг) для забезпечення виплат за залученими коштами та на самофінансування розширення виробництва. Відбувається розширення організації – збільшення чисельності працівників, розширення їхніх функцій, розпочинається процес перебудови організаційної структури, створюються додаткові відділи, відбувається децентралізації управління.

– на третьому етапі темпи нарощення виробництва сповільнюються, однак виторг і відповідно прибуток від реалізації продукції (послуг) набуває найбільшого значення. Аграрне підприємство здатне не тільки погашати кредитні кошти але й створювати фонди для модернізації виробництва, розробки нових технологій, впровадження інновацій в усі сфери господарської діяльності. Від якості управлінських рішень на цьому етапі, буде залежати з яким фінансовим, виробничим, маркетинговим потенціалом підприємство продовжить свій розвиток.

– наступний етап – спад у розвитку суб'єкта господарювання як наслідок несвоєчасної реорганізації усіх ланок сільськогосподарського підприємства. На цьому етапі скорочуються виробничі витрати. В управлінні відбувається скорочення персоналу, повноваження концентруються на верхніх рівнях ієрархії управління.

Підсумовуючи викладене, зазначимо, що організаційну структуру управління фінансовими ресурсами суб'єкта господарювання варто сприймати як динамічну систему. В міру зміни особливостей сільськогосподарського підприємства, внутрішнього та зовнішнього середовища – змінюється організаційна структура управління фінансами. Створення нової структури управління фінансами необхідне у випадках, коли стара структура не відповідає стратегії діяльності суб'єкта господарювання та не вписується в загальну організаційну структуру сільськогосподарського підприємства. Вагомою причиною, яка спонукає до перегляду, є неможливість виконання основними елементами структури управління фінансами функцій з потрібною якістю та оперативністю. У формуванні нової організаційної структури варто враховувати етапи розвитку та цілі, які розглядають у відповідний період діяльності.

Література.

1. Белінський П.І. Управління фінансовою діяльністю в операційному менеджменті : [навчальний посібник] / Укл. П.І. Белінський. – Чернівці : Вид-во «Рута», 2004. – 72 с.
2. Бланк И.А. Основы финансового менеджмента / И.А. Бланк. – К. : Изд-во «Ника-Центр», 1999. – Вып. 3. – Т. 1. – 592 с.
3. Веснин В.Р. Менеджмент / В.Р. Веснин. – М. : ТК Велби, Изд-во «Проспект», 2006. – 504 с.
4. Виханский О.С. Менеджмент : [учебник] / О.С. Виханский, А.И. Наумов. – [3-е изд.]. – М. : Изд-во «Экономистъ», 2003. – 528 с.
5. Дудник О.В. Стратегічне управління підвищенням ефективності використання ресурсного потенціалу агропідприємств / О.В. Дудник // Економічні, соціальні та екологічні проблеми розвитку агропродовольчої сфери: матеріали Міжнародної наук.-практ. конф., 19 лютого 2016 р./ Вид-во «Діса плюс». – Харків, 2016. – С. 91-94.

АНАЛІЗ ПРОБЛЕМ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ПОВНІСТЮ ЗАМОРТИЗОВАНИХ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

***ГАВРИСЬ М.О., СТАРШИЙ ВИКЛАДАЧ,
ГАВРИСЬ О.М., К.Е.Н., ПРОФЕСОР,
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»***

Питання подальшої експлуатації основних засобів (ОЗ), після того, як строк їхнього корисного використання скінчився, амортизація завершилася, а залишкова вартість досягла нульового значення або дорівнює ліквідаційній вартості відповідних об'єктів, є складнішими, ніж може здатися на перший погляд. Існує кілька варіантів наступних дій для підприємства в такій ситуації.

Першим з варіантів буде списання такого об'єкта з балансу, тобто його ліквідація. Цей варіант виглядає логічним, але далеко не завжди є оптимальним, і навіть повністю законним. У багатьох випадках підприємство буде зацікавлене у подальшій експлуатації об'єкта ОЗ. Практично неможливо заздалегідь точно передбачити, скільки прослужить той чи інший об'єкт необоротних активів, строк використання якого складає кілька років, а інколи – десятки років. Після закінчення строку корисного використання часто можна і далі